

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предмет: Извештај Комисије за избор једног наставника у звању ванредног професора за ужу научну област Филозофија, предмет: Увод у филозофију

На основу одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 2872/1 од 31.10.2018. године, а у складу са чланом 11 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 200 од 23.11.2017. године), са чланом 75 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор једног наставника у звању **ванредног професора** за ужу област **Филозофија, предмет: Увод у филозофију** на Филолошком факултету Универзитета у Београду. На основу увида у документацију коју нам је надлежна служба доставила, част нам је да Изборном већу Филолошког факултета поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс, објављен у листу *Послови*, бр. 803 од 14. 11. 2018. године, јавио се један кандидат: др Желимир Вукашиновић, доцент за ужу област Филозофија, предмет: Увод у филозофију на Семинару за друштвене науке Филолошког факултета Универзитета у Београду.

I. БИОГРАФИЈА

Др Желимир Вукашиновић је рођен у Сарајеву 1970. године. Студије филозофије је почео на Одсеку за филозофију и социологију Филозофског факултета Универзитета у Сарајеву 1990. године (I-II год. студија), наставио на Одсеку за филозофију на Филозофском факултету Универзитета у Београду, 1993-95. (II-IV год. студија), а завршио их на *Swinburne University* у Мелбурну 1996. године. 1998. године на истом факултету завршио *Honours* студије тезом *Heidegger and the Process of Philosophising* (Honours I class, ментор: др Arran Gare). 1998. године добио стипендију *La Trobe University* из Мелбурна, где је у току докторских студија асистирао на предметима: 1. *Philosophy of Human Psychology*, 2. *Psychoanalysis, Self and World*, 3. *Theories of a Good Life*. 2003. године докторирао филозофију, теза: *Being and Philosophising or Heidegger's Hermeneutics of Being*. Нострификација: Филозофски факултет, Универзитет у Београду, 2004. године (05/4-02 бр. 356/1-XVIII/1). 2005. године изабран за доцента за *Естетику* и *Увод у филозофију* на Одсеку за филозофију Филозофског факултета у Источном Сарајеву. 2005. године је изабран за доцента за област Филозофија, предмети: *Увод у филозофију* и *Увод у естетику*, на Одсеку за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу. У звање доцента за предмет *Увод у филозофију* на Семинару за друштвене науке Филолошког факултета у Београду је први пут биран 2008. године, а реизабран 2013. године.

На Семинару за друштвене науке Филолошког факултета у Београду, изводи наставу студијских програма за предмете *Увод у филозофију* и *Увод у естетику* на основним студијама, *Филозофију књижевности* на мастер студијама и *Феноменологију и књижевност* на докторским студијама. У периоду од 2008. до 2010. године предавао је и на докторским студијама Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу предмете: *Феноменологија*, *Херменеутика* и *деконструкција*, *Савремене теорије поезије*. На Катедри за филозофију Филозофског факултета у Источном Сарајеву, изводио наставу студијских програма за предмете *Естетика*, *Филозофија књижевности*, *Филозофија технике*, *Филозофска антропологија* и *Филозофија културе*, на мастер студијама *Савремену филозофију* и *Филозофију уметности*, те учествовао у комисијама за одбране дипломских, магистарских и мастер радова, а менторисао израду дипломских радова. Менторисао је и израду мастер рада Бојане Петковић *Ничеова мисао у контексту де(кон)струкције традиционалне метафизике* који је 2013. године одбрањен на Филозофском факултету у Источном Сарајеву и оцењен највишом оценом. Члан је комисија за одобрење теме за израду докторских дисертација мр Јасмине Николић, *Културни модел нације и превођење народне поезије: шпанске и српске народне песме у британском романтизму*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2018, и мр Иване Симић Ћорлука, *"За разлику од других болести, живот је увек смртоносан" - старост и старење у италијанској књижевности: анализа случајева*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2018.

Вукашиновић је био заменик управника Семинара за друштвене науке Филолошког факултета у Београду у периоду од 2009. до 2011. године, а управник Семинара за друштвене науке од 2011. до 2013. године. Објавио је монографије: 1. *Двокњижје Композиција филозофије: По-етика пада и Генеалогичка историја будућности* (2006), 2. *Бивствовање, херменеутика, субјект* (2010), 3. *Не читај како је написано /огледи из филозофије књижевности/* (2016), те књиге поезије *Лирика предаје*, *Гравитација душе*, *Отпад*, *14*, *Фитиљ*, *Хистериион*, *Љубав или прије него што помислим на смрт*, те филозофем *Графити*. Главни је и одговорни уредник часописа *Дискурси - друштво, религија, култура*, ЦЕИР, Сарајево, приредио је тематске бројеве часописа *Анали* (посвећен животу и делу проф. др Ратка Нешковића) и *Наслеђе*: 1. *Ниче* и 2. *(Пост)модерна, апокалипса и књижевност*, рецензирао приручник *Етика* ауторке проф. др Јасне Јанићијевић, и монографију о Владимиру Величковићу, аутора проф. др Слободана Лазаревића. Резензирао је радове за часописе *Наслеђе*, *Радови Филозофског факултета* у Источном Сарајеву, *Комуникација и култура* (online) Филолошког факултета у Београду, *Филолог* Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци и *Зборника радова са научног скупа* Филозофског факултета у Источном Сарајеву. Учествовао на конференцијама и научним скуповима, у организацији округлог стола *(Пост)модерна, апокалипса и књижевност* на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, држао је јавна предавања, учествовао у промоцијама и трибинама, члан је Естетичког друштва Србије. 2011. године, по предлогу Националне комисије, учествовао на *High-Level Regional Meeting on the Teaching of Philosophy* у Милану, одржаном у организацији UNESCO-а, Италијанске националне комисије за сарадњу са UNESCO-ом и *Libera Università di Lingue e Comunicazione* из Милана. Исте године учествовао, са академиком Владетом Јеротићем, у трибини *Субјективно и објективно* на Коларчевом универзитету у Београду. 2015. године, у СКД „Просвјета“ у Загребу, у оквиру трибине „Поезија и

савременост“, одржао јавно предавање на тему *Поезија, језик и вријеме*. Од 2011. године ангажован је на пројекту 178018 *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир* који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

II. БИБЛИОГРАФИЈА И ОЦЕНА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

(До избора у звање доцента 2008. године)

II. 1. Монографија

1. Желимир Вукашиновић, Двокњијке *Композиција философије: По-етика пада* (ISBN: 86-7784-044-3) и *Генеалогичка историја будућности* (ISBN: 86-7784-045-1), Легенда, Чачак, 2006.

II. 2. Научни и стручни радови објављени у часописима

1. Желимир Вукашиновић, "Онтолошко-естетичка увертира у историју будућности", *Радови Филозофског факултета, Источно Сарајево*. Број свеске: 6-7, 2005, стр. 167-184. УДК 101.3 111.1:02.0 / ISSN 1512-5858 (Рад у водећем часопису националног значаја)

2. Желимир Вукашиновић, "Где је глобална култура?" *Наслеђе* бр. 4, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2006, стр. 177-181. УДК 316.7:141.78 008:316.776 / ISSN 1820-1768 (Рад у водећем часопису националног значаја)

3. Желимир Вукашиновић, "Завичајност и егзистенција", *Градина* бр. 16, Ниш, 2006, стр. 287-290. УДК 82 / ISSN 0436-2616 (Рад у научном часопису)

4. Желимир Вукашиновић, "Удес метафизике у херменеутику Бивствовања", *Наслеђе* бр. 6, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2007, стр. 89-97. УДК 111.1:801.73 / ISSN 1820-1768 (Рад у водећем часопису националног значаја)

5. Желимир Вукашиновић, "Умјетност философирања, метафизика и живот", *Радови Филозофског факултета, Источно Сарајево*. Број свеске: 9., вол. 2., 2008, стр. 19-29. УДК 111.852 / ISSN 1512-5858 (Рад у водећем часопису националног значаја)

II. 3. Научни и стручни радови објављени у зборницима

1. Желимир Вукашиновић, "Философија као ест/етика", *Зборник радова, Естетичко друштво Србије, Београд*, 2006, стр. 309-320. УДК 14 111.1 111.852 17 / ISBN 86-83453-77-4 (Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини)

2. Желимир Вукашиновић, "Херменеутика Бивствовања, воља и стварање - прилог физиологији умјетности", *Зборник радова*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2007, стр. 123-132. УДК 111.1:111.852; 111. 852. / ISBN 978-86-7972-010-8 (Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини)

3. Желимир Вукашиновић, "Нихилистичко искуство идеје у реализму Радоја Домановића - читање приповједачке структуре субјекта", *Зборник радова*, *Кораџи*, Крагујевац, 2008, стр. 189-198. УДК 821.163.41.09, 016:929 / ISBN 978-86-86685-20-9 (Рад у тематском зборнику националног значаја)

(Од избора у звање доцента 2008. године)

Кандидат је својим монографијама, као и својим радовима у зборницима и часописима, показао ширину интересовања (онтологија, естетика, херменеутика, филозофија књижевности) у којима се читава преокупација егзистенцијалним питањима, херменеутички смер истраживања који се од Ничеове и Хајдегерове позиције критички креће ка могућем разумевању приповједачке структуре субјекта, те смисла и сврхе књижевности у историји. Може се препознати у радовима Желимира Вукашиновића намера да се отклони супротстављеност између филозофије и поезије, да се укаже на значај односа између филозофије и књижевности, па се и књижевно стваралаштво кандидата треба читати у односу на поменуте оријентире његова филозофског истраживања. Тачније, Вукашиновић приступа проблему довршења традиционалне метафизике у смислу њена избављења кроз уметност или кроз поезију као суштину свих уметности. Метафизика се, по овој интерпретацији, изнова проналази у поетичком начину мишљења, а питање о природи филозофског истраживања је постављено као питање о темељу или могућности заснивања сваке науке и њена неопходног (само)разумевања, али и разумевање односа између филозофије, уметности (посебице књижевности) и науке. Историја филозофије, у спектру поменуте разлике, бива, на концу, интерпретирана као једна историја егзистенције у свом сталном приповедању где се питање новог почетка намеће, и преко субјекта, као хоризонт обнављајућег повратка свету живота. Снага филозофије и књижевности се, што је централна тема Вукашиновићевог рада, самерева њиховим капацитетом да парирају владавини насиља у историји. Кандидат у библиографији, од избора у звање доцента 2008. године, наводи објављене две монографије и радове објављене у зборницима са међународних и националних скупова, те у научним часописима.

II. 1. Монографије (M42)

1. Желимир Вукашиновић, *Бивствовање, херменеутика, субјект - ка границама онтолошке неутрализације тубивствовања*. Легенда, Чачак, 2010. УДК 111.1, 165.12, 801.73, 141.32 / ISBN 978-86-7784-169-0 (169 стр.)

2. Желимир Вукашиновић, *Не читај како је написано (огледи из филозофије књижевности)*, Центар слободарских делатности, Библиотека Картагина, Крагујевац, 2016. ISBN 978-86-87863-39 (180 стр.)

II. 2. Научни и стручни радови објављени у часописима

1. Желимир Вукашиновић, "Доба медијализације свијета: Прозирност уметности, радикална инвентивност и тероризам", *Наслеђе* бр. 8, тематски број: Уметност и медији. Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008, стр. 9-15. УДК 111.852:316.75“19“ / ISSN 1820-1768

(M51)

2. Желимир Вукашиновић, "Посљедња драма метафизике: Ниче", *Наслеђе* бр. 10, тематски број: *Ниче*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008, стр. 97-113.

УДК 14 Ниче Ф. 111 Ниче Ф. / ISSN 1820-1768

(M51)

3. Желимир Вукашиновић, "Перспектива Ниче: Нихилизам и воља за моћ као уметност", Часопис *Радови Филозофског факултета*, Источно Сарајево, 2008, стр. 167-184. Број свеске: 10., вол. 2., стр. 167-184.

УДК: 101.3 111.1:02.0 / ISSN 1512-5858

(M52)

4. Желимир Вукашиновић, "Приповједачка структура субјекта и апокалипса апокалипсе или прича је овдје изгубила крај", *Наслеђе* бр. 16, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2010, стр. 65-74.

УДК 82.0; 821.163.41.09ПОСТМОДЕРНИЗАМ / ISSN 1820-1768

(M51)

5. Желимир Вукашиновић, "Херменеутика субјекта и егзистенцијални смисао заједнице", *Анали*, бр. 23, свеска I, приредили: Јасна Јанићијевић, Желимир Вукашиновић, уредник: Весна Половина, Филолошки факултет, Београд, 2011, стр. 213-222.

УДК 801.73 / ISSN 0522-8468

(M51)

6. Желимир Вукашиновић, "Хелдерлин, стварност језика и обнављање смисла поезије", Часопис *Књижевна историја*, Институт за књижевност и уметност, Београд, Институт за књижевност и уметност, бр. 150, Београд, 2013, стр. 455-465,

УДК 821.112.2.09-1 Хелдерлин Ф.; 82.0:111.852 ; 821.09-1 / ISSN 0350-6428

(M24)

7. Желимир Вукашиновић, "Раскол и западна култура - о изазову помирења у историји", *Анали*, Филолошки факултет, Београд, свеска I, бр. 27, Београд, 2015, стр. 231-240. DOI 10.18485/analiff2015.27.1.14 / ISSN 0522-8468

(M51)

II. 3. Научни и стручни радови објављени у зборницима

1. Желимир Вукашиновић, "Умјетност философирања, литераризација књижевности и насиље текста", *Зборник радова са научног скупа*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008, стр. 371-377.

УДК 821.09:32(082) / ISBN 978-86-85991-10-3

(M14)

2. Желимир Вукашиновић, "Философирање и приповједачка структура субјекта", *Зборник радова са научног скупа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2009, стр. 185-191.

ISBN 978-99938-47-16-8

(M14)

3. Желимир Вукашиновић, "Истина, субјект и поетичко избављење бића", *Зборник радова*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2009, стр. 251-260.

ISBN 978-86-903729-3-5

(M63)

4. Желимир Вукашиновић, "Философија као весела наука - о поетичкој природи философског истраживања", *Зборник радова са научног скупа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2010, стр. 85-92.

ISBN 978-99938-47-23-6

(M14)

5. Желимир Вукашиновић, "Владавина хуманизма и насиље техничког смисла културе", *Зборник радова са међународне научне конференције Етика у науци и култури*, уредници: Александра Вранеш, Љиљана Марковић, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2010, стр. 215-225.

УДК 001.3 / ISBN 978-86-86419-97-2

(M14)

6. Желимир Вукашиновић, "Заратустра и птице: о гравитацији љубави, небу које није над нама и веселој науци (при)падања", *Зборник радова Птице: књижевност, култура*, Лицеум бр. 14, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2011, стр. 325-338.

УДК 14 Ниче Ф. 821.112.2-3.09 / ISBN 978-86-81037-37-9

(M45)

7. Želimir Vukašinović, "A Narrative Structure of the Subject and the Hermeneutical Rest from Identity", *Image, Identity, Reality*, Cambridge Scholars Publishing, 2011, стр. 29-36.

ISBN (10): 1-4438-2977-3 / ISBN (13): 978-1-4438-2977-9

(M14)

8. Желимир Вукашиновић, "О јединству посредовања, приповиједања и пјевања у веселој науци Ничеовог Заратустре", *Зборник радова са научног скупа Естетичког друштва Србије*

Естетика и образовање, уредници: Марко Новаковић, Уна Поповић, Естетичко друштво Србије, Београд, 2011, стр. 193-202.

УДК 14 Ниће F. 821.112.2-96.09 Ниће F. / ISBN 978-86-903729-5-9

(M63)

9. Желимир Вукашиновић, "Рецесија и демократизација - о кризи идеологије капитала и другим подвалама историје", Зборник радова *Друштвене кризе и (српска) књижевност и култура*, уредници: Драган Бошковић, Маја Анђелковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2011, стр. 9-20. УДК 141.7:330.14, 123 / ISBN 978-86-85991-34-9

(M45)

10. Желимир Вукашиновић, "Де(кон)струкција идентитета, вриједност разлике и опстајање у кругу", Зборник радова са научног скупа, књига 6/2, главни уредник: Владимир Милисављевић, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2012, стр. 145-150.

ISBN 978-99938-47-39-7

(M14)

11. Желимир Вукашиновић, "Вријеме, живљење и *poiesis* - о смислу приповиједања и човјековом пјесничком становању", Зборник радова *Аспекти времена у књижевности*, уредник: Лидија Делић, Институт за књижевност и уметност у Београду, 2012, стр. 65-79.

УДК 82.0 / ISBN 978-86-7095-178-5

(M44)

12. Желимир Вукашиновић, "Како је изгубљена утопија егзила? - о друштву без заједнице и отуђењу без самоће", *Егзил(анти): књижевност, култура, друштво (Српски језик, књижевност, уметност)* међународни округли сто, уредник: Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2012, стр. 276-285.

УДК 141.32 343.264 / ISBN 978-86-85991-48-6

(M14)

13. Желимир Вукашиновић, "Може ли се научити живјети у историји", Наука и традиција, Филолошке науке : зборник радова са Научног скупа, (Пале, 18-19. мај 2012.), (Посебна издања, Научни скупови, Књ. 2, т. 1, Филозофски факултет, Источно Сарајево, Пале, 2013, стр. 167-175. ISSN 978-99938-47-47-2, УДК DOI 10.7251/NSFF1301167V

(M14)

14. Желимир Вукашиновић, "Дијалектика, апофатизам, нихилизам – о вриједности негације: прилог критици позитивизма и индивидуализма", Зборник са научног округлог стола у оквиру Осмог међународног научног скупа Српски језик, књижевност, уметност, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2013, стр. 39-49. ISSN 978-86-85991-57-8

(M14)

15. Желимир Вукашиновић, "Геополитика, идентитет и криза грађанске свијести", Наука и глобализација - Филолошке науке: Зборник радова са научног скупа (Пале, 17 – 19. мај

2013.), Филозофски факултет у Источном Сарајеву, 2014, стр. 99-106. ISBN 978-99938-47-58-8, udc: , DOI 10.7251/ZRNSFFP0814099V,

(M14)

16. Желимир Вукашиновић, "Насиље и оптимизам: хуманизам као парадокс", Хуманизам: култура или илузија? (Тематски зборник у 2 књиге) Уреднице: Проф. др Александра Вранеш и Проф. др Љиљана Марковић, Филолошки факултет у Београду, vol. 2, Београд, 2015, стр. 201-211. ISSN 978-86-6153-285-6

(M14)

17. Желимир Вукашиновић, "Љубав, љепота, доброта - феноменологија среће", Срећа, уредник Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 2015, стр. 51 - 60. УДК 111. 17.023.34 / ISSN 978-86-85991-86-8

(M45)

18. Želimir Vukašinić, "Poetry, Technology and the Completion of Humanism", Language, Literature and Philosophy, 24.-25. мај, Fakultet za strane jezike, Alfa Univerzitet, Beograd, 2016, pp. 23-32. ISBN 978-86-6461-010-0

(M33)

19. Želimir Vukašinić, "Narrative Identity and the Metamorphoses of the Subject: Is There a Way to Salvation?", Путовање и приповедање. Путеви културе, књижевне мапе и актуелне теоријске дестинације, уредница Маја Анђелковић, Лицеум, год. XXII, број 16, Центар за научноистраживачки рад САНУ, Универзитет у Крагујевцу, 2016, стр. 133-142.

УДК 82.0:27-185.53 82.09:128/129; ISSN 1451-1444

(M45)

20. Желимир Вукашиновић, "Духовност, заједница и живот – о културној индустрији и границама савремене науке", Култура и/или наука, Тематски зборник са међународне научне конференције, Уреднице: проф. др Александра Вранеш и проф. др Љиљана Марковић, Филолошки факултет у Београду, 2017, стр 101-111.

УДК 316.72 / ISSN 2560-3426

(M14)

21. Желимир Вукашиновић, "Гдје је Америка? - скица нове безнадежности", Зборник Америка, у оквиру пројекта Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2017, стр. 201-212. УДК 1:27 111.852(73):321.7 /ISBN 978-86-80796-13-0

(M14)

22. Желимир Вукашиновић, "Човјек, историја и свијет: да ли је љепота у стварности могућа? ", Зборник радова са међународног научног скупа "Наука и стварност", Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, vol. Том I, по. Књига 11, Пале, 2017, стр. 79-90. DOI 10.7251/ZRNS1701079V / ISSN 2490-4074

(M14)

23. Желимир Вукашиновић, "Ничеов обрат платонизма: љепота и људско постојање", *Homo Aestheticus*, Зборник са научног скупа Естетичког друштва Србије, Естетичко друштво Србије, Београд, 2017, стр. 329-342.

УДК 111.852:165.724 / ISBN 978-86-920749-2-9,

(M63)

24. Желимир Вукашиновић, "Критика и одређење човјека: проблем (само)разумијевања и слободе", Зборник радова са међународног научног скупа "Наука и стварност", Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, vol. Том I, по. Књига 12, Пале, 2018, стр. 49-58. DOI 10.7251/TOMNIS1701049V / ISSN 2490-4074

(M14)

25. Желимир Вукашиновић, "Геополитика, идентитет и криза грађанске свијести", *Наука и глобализација* (књига резимеа), Филозофски факултет, Источно Сарајево, Пале, Босна и Херцеговина, 18. - 19. мај, 2013, стр. 159-160,

ISSN 978-99938-47-49-6

(M34)

26. Желимир Вукашиновић, "Насиље и оптимизам: хуманизам као парадокс", *Хуманизам: култура или илузија?*, Зборник резимеа, Уреднице: Александра Вранеш, Љиљана Марковић, Филолошки факултет у Београду, Србија, 15. - 16. мај, 2014, стр. 83-84.

ISBN 978-86-6153-218-4

(M34)

II. 4. Уреднички и приређивачки рад

1. *Наслеђе* бр. 10, тематски број: *Ниче*, приредили: Драган Бошковић и Желимир Вукашиновић, уредник: Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008. ISBN 1820-1768 = *Наслеђе* (Крагујевац)

2. *Наслеђе* бр. 16, тематски број: *Пост)модерна, апокалипса и књижевност*, приредили: Јасмина Теодоровић и Желимир Вукашиновић, уредник: Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2010. ISBN 1820-1768 = *Наслеђе* (Крагујевац)

3. *Анали* бр. 23, свеска I, приредили: Јасна Јанићијевић, Желимир Вукашиновић, уредник: Весна Половина, Филолошки факултет, Београд, 2011. (397 стр.) ISSN 0522-8468

4. *Идентитет и религија*, часопис *Дискурси: друштво, религија култура*, бр. 1, уредник: Желимир Вукашиновић, ЦЕИР БиХ, Сарајево, 2011. (290 стр.) ISSN 2232-8637

5. *Мултикултурализам и страх од другог*, часопис *Дискурси: друштво, религија, култура*, бр. 2, уредник: Желимир Вукашиновић, ЦЕИР БиХ, Сарајево, 2011. (231 стр.) ISSN 2232-8637

6. *Демократија и криза*, часопис *Дискурси: друштво, религија култура*, бр. 3, уредник: Желимир Вукашиновић, ЦЕИР БиХ и Центар за политичку културу, Сарајево, 2012. (237 стр.) ISSN 2232-8637

На основу увида у радове које је кандидат доставио, имајући у виду развој његових истраживања, селективно и у сижеу ћемо представити резултате његовог научно-истраживачког рада у периоду од избора у звање доцента.

1. Монографије:

1.1. *Бивствовање, херменеутика, субјект - ка границама онтолошке неутрализације тубивствовања*. Легенда, Чачак, 2010, 169 стр. (УДК 111.1, 165.12, 801.73, 141.32 / ISBN 978-86-7784-169-0)

Књига *Бивствовање, херменеутика, субјект - ка границама онтолошке неутрализације тубивствовања* представља допринос домаћој филозофској литератури која третира питање статуса односа између човека, песништва, уметности и филозофирања, у овоме случају реиницирајући већ потиснути проблем субјекта у оквиру онтолошког истраживања могућности разумевања и интерпретирања људског начина бивствовања. Књигу чине два поглавља: 1. Херменеутика Бивствовања *via* Хајдегер, 2. (Не)савремени (дис)курс херменеутике Бивствовања. Прво поглавље је оформљено кроз девет тематских јединица које деконструктивно воде истраживање ка откривању неиндиферентног статуса тубивствовања у оквиру Хајдегерове фундаменталне онтологије интерпретиране као херменеутика Бивствовања: 1. Удес метафизике и херменеутика Бивствовања, 2. Херменеутика Бивствовања и тубивствовање или зашто смисао? 3. Херменеутика Бивствовања, традиционална метафизика и тубивствовање или како се сјетити заборава? 4. Брига и тубивствовање или шта се то нас тиче? 5. Вријеме, коначност, Бивствовање или како живјети са сјећањем? 6. Херменеутика, дескрипција, поетичко мишљење или како преживјети истину? 7. Тубивствовање, разумијевање и свијет или како о(п)стајати без рјешења? 8. Херменеутика тубивствовања, историчност и смрт или о завичајности егзистенције 9. Херменеутика Бивствовања, случај субјекта и превазилажење хуманизма или зашто себи нисмо довољни? Битно је истаћи да се овде у књизи Желимира Вукашиновића ради о покушају да се Хајдегерова фундаментална онтологија тумачи као херменеутика Бивствовања и тиме, у контексту ауторове детаљне нивелације онтолошке диференције, опозове свођење егзистенцијалне аналитике тубивствовања на егологију (нпр. Левинас). Из те основе се стварају услови за препознавање другачијег субјективитета који је несводив на картезијански или кантовски модел. Полазни, уводни корак на том путу је *Удес метафизике и херменеутика Бивствовања* којим Вукашиновић резимира своју позицију из претходно објављеног двокњижја (*Композиција филозофије: Поетика пада и Генеалогичка историја будућности*), а потом уводно читава услове самоизбављења метафизике преко херменеутике, те преко поезије као суштине свих уметности. У том се читавању отварају теме кроз које се обликује прво поглавље у целини: о односу између херменеутике Бивствовања и традиционалне метафизике, те метафизике, херменеутике и тубивствовања. Фундаментална онтологија као херменеутика, у том смислу подвлачи Вукашиновић, преко језика припрема мишљење за долазак Бивствовања и тиме обнавља примарни позив савременог филозофског

истраживања које под ударом техничке ригорозности губи искуство радујућег чуђења и отворености. Друго поглавље заокружује испитивање граница онтолошке неутрализације тубивствовања, а води афирмацији приповедачке структуре субјекта и његова хеременеутичког откривања кроз однос између филозофирања, уметности и живота. Поглавље под насловом *(Не)савремени (дис)курс херменеутике Бивствовања* демонстрира филозофску усмереност аутора ка битним питањима епохе у оквиру којег се конституишу три посебна одељка: 1. Корак натраг ка субјекту или о границама онтолошке неутрализације тубивствовања и научне објективизације свијета, 2. О неидиферентности субјекта - перспектива Ниче, 3. Субјект и доба медијализације свијета - композиција Ниче/Бодријар. Приповедачки се субјект дискурзивно, непрестано и недовршено, конституише, а то значи да се - пратећи Вукашиновићево интенционално (по онтолошко-неутрално и по научно-објективизовано) "некоректно" читање херменеутике Бивствовања преко Рикерове, Левинасове и Деридине интерпретације Хајдегера - драма субјекта смешта у дескриптивни и метафорички потенцијал језика, чиме се субјект ослобађа од објективизоване стварности и научно-техничког овладавања бивствовањем. Субјект, и стилем као оним људским у делу, тако себе признаје и истином (властитог) бивствовања, а филозофирање се, што је у овоме делу књиге посебно истакнуто, проналази на путу читања (и читавања) приповедачке структуре субјекта. *Pathos* субјекта, његово признавање у вољи за моћ као принципу превредновања доминантних вредности, физиологија уметности у никад идиферентној перспективи проживљаваног искуства користи и штете метафизике по живот, интензивирају судбину западне метафизике у драми њена довршења и нестајања субјекта. Завршни одељак књиге из те основе прилази ситуацији субјекта у добу медијски произведеног света третирајући питање прозирности уметности, радикалне инвентивности и тероризма. Вукашиновић третира тај проблем кроз композициону реинтерпретацију Хајдегерове тезе о *добу слике света*, Бодријаровог разумевања *прозирности, симулације, трансестетског и трансполитичког* и Ничеовог *обрата платонизма као чина довршења традиционалне метафизике*. Поставља се питање: да ли се постмодерна уопште десила? (Пост)метафизичко доба постаје, у оквиру ове интерпретације, доба метафизичке носталгије за уметношћу којом се открива да је потиснута суштина метафизике сама воља за животом. Овај би пут, што је основна поставка књиге Желимира Вукашиновића, водио, преко деструкције поларитета *језик* (поезија, књижевност)/*мишљење* (филозофија, теологија), афирмацији једног другачијег субјекта у филозофском дискурсу. У целини књига Желимира Вукашиновића *Бивствовање, херменеутика, субјект - ка границама онтолошке неутрализације тубивствовања*, представља озбиљно и продубљено познавање питања које проблематизује и истовремено представља допринос нашем филозофском животу.

1.2. *Не читај како је написано (огледи из филозофије књижевности)*. Центар слободарских делатности, Крагујевац, 2016, 228 стр. ISBN 978-86-87863-39-2

Књигу *Не читај како је написано* чине огледи из филозофије књижевности у којима Вукашиновић, на темељу својих досадашњих истраживања, у првом делу, теоријски преиспитује, а онда и методолошки прецизира позицију филозофије књижевности у односу на науку о књижевности и критику књижевности. У другом делу књиге, Вукашиновић, у контексту своје интерпретације филозофије књижевности, пише о егзистенцијалној основи приповедања у фантастичном реализму Видосава Стевановића и

припоедачкој структури субјекта у књижевним делима Радоја Домановића. Однос између суштине поезије постављене у стварност језика и људскога постојања, кандидат разматра кроз компаративно промишљање Хелдерлиновог и Миљковићевог песништва. Централна тема књиге се развија у оквиру питања о смислу писања и читања, а да би се, у деконструктивном маниру, отворило питање крајњег смисла књижевности у историји која је, како аутор истиче, у знаку моћи, односно отпора против насиља.

У огледу под насловом "Чему књижевност данас?", Вукашиновић издваја три подтеме: 1. *Књижевност и егзистенција. Шта је књижевност?* 2. *О границама теоријског приступа књижевности - у прилог филозофији књижевности.* 3. *Језик и људско постојање. Чему поезија?* Питање о смислу књижевности се, овде, поставља као питање о смислу приповедања и певања, или, у ширем контексту, као питање о односу између језика и људског постојања, којим се преиспитује однос између књижевног стварања и света живота. Позивајући се на Сартрово дело *Шта је књижевност*, Вукашиновић појашњава да се на позив књижевности не одговара само писањем већ ангажманом целовитог бића или начином егзистирања којим се потврђује могућност слободе у свету. Рефлексија књижевности је овде доведена у релацију са њеним деловањем. Науке о књижевности, кандидат појашњава позивајући се на Соларову *Филозофију књижевности*, показују разлике у методолошком приступу које одређују концептуалне оквире теоријских објашњења и разумевања. Филозофија књижевности отпочиње од науке о књижевности тражећи дубљи основ разумевању дела и његовог настајања. Филозофија књижевности се зато не може редуковати на анализу и експликацију књижевног дела. У том светлу Вукашиновић експлицира феноменолошки приступ књижевности који у средиште истраживања поставља језик, доживљај и вредност књижевног дела. У том смислу разумевање није само ствар књижевног текста већ и времена и културно-историјског контекста у којем се разумевање одвија. Као што писање није само себи сврха, тако ни читање није пука репродукција написаног. Право читалачко разумевање истински отпочиње тек са задобијањем хоризонта разумевања, тј. културно-историјске свести о вредности датог књижевног дела. Појам књижевности у себи обједињује: свест о историји књижевности, концептуални однос према књижевности, занат писања и вештину тумачења, као и доживљај вредности књижевног дела. Основу за овакво схватање аутор налази у Хегеловој естетици. У том светлу он закључује да без филозофије књижевности не би било могуће задобити хоризонт разумевања књижевног дела. Разумевање дела је неодвојиво од свести о сврси књижевности у конкретном историјском времену. Ово значи да филозофија књижевности омогућује и утемељује науке о књижевности које се данас диференцирају унутар датог подручја сазнања. Филозофија књижевности, дакле, надилази, границе позитивног, научног знања. Тако схваћена наука о књижевности, редукује хоризонт књижевног искуства на чињеничке датости губећи из вида целину. Само се из такве целине, показује Вукашиновић у првом делу своје књиге, може поставити питање о односу између књижевности и егзистенције. То питање води ка откривању смисла и вредности писања и читања. У таквом контексту аутор, поред осталог, покреће питање односа насиља и књижевности.

У другом делу књиге аутор, полазећи од последица европског нихилизма, а у перспективи Хајдегерове и Бенјаминове филозофије, поставља у однос историчност људског постојања, стварност језика и суштину поезије. Исходиште овога разумевања јесте сазнање које се, у чињеници свога кашњења, делатно ставља у однос са

одговорношћу и исцељењем које утемељује човеково истрајавање у времену. Тако, на пример, Хелдерлинова поезија није само догађај књижевности и повратак поетичком начину мишљења већ се има сагледати и као догађај разумевања смисла књижевности у западноевропској култури. У завршном огледу "Поезија и изазов мишљења: Бранко Миљковић", питање о могућности и условима разумевања поезије се анализира као једна од битних тема Миљковићевог стваралаштва. Аутор указује на успостављено онтолошко јединство певања и мишљења у којем се збива догађај смисла људског бивствовања у свету. Филозофичност песничког израза на коме Миљковић инсистира у својој поезији води ка успостављању суштине поезије као такве. Утолико стоји и као изазов мишљењу да одговори на позив суштине поезије. Управо се на овом трагу успоставља Вукашиновићево филозофско читање поезије Бранка Миљковића. Књига у целини, као рефлектујуће читање песништва, даје особен допринос филозофској култури која, иако изван филозофског система, у себи својственом облику, одржава у визури напетост мишљења и песничког језика и његов однос према културно-историјској стварности.

2. Научни радови:

2.1. "Последња драма метафизике: Ниче", Наслеђе бр. 10, тематски број: Ниче, Крагујевац, 2008, стр. 97-113.

Три собом условљена питања, овим радом артикулисана из равни Хајдегерове и Јунгове интерпретације Ничеа, разабиру порекло разумевања искуства Ничеова филозофирања: Ко је Ничеов Заратустра? Какав је статус метафизике, уметности и воље за моћ у односу на живот? Шта значе Ничеове речи "Бог је мртав"? Акцентира се значај личног у филозофирању, појаве првог лица, а онда и стила, као битних аспеката интуитивног метода филозофирања. Пад субјекта, рад управо то показује, његово признавање у вољи за моћ као принципу превредновања доминантних вредности, физиологија уметности у никад идиферентној перспективи проживљавањем искуства користи и штете метафизике по живот, интензивирају судбину западне метафизике у њеној последњој драми коју аутор препознаје у "случају Ниче".

2.2. "Филозофирање и приповједачка структура субјекта", Зборник радова са научног скупа, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2009, стр. 185-191.

Основна теза овога рада јесте да је постмодернистичко демолирање класичне нарративне структуре и превазилажење епохалног мишљења реверзибилно ескалирало у покушају анулирања драме нестајања субјекта успостављене у онто-гео-лошкој конституцији линеарног односа између почетка и краја. Позиција традиционалне метафизике, како то аутор овде јасно показује, картезијански омогућава услове за постављање субјекта у свету, а тиме и, по западну цивилизацију увек епохалног догађања и непрестано изновног конституисања њеног места драме. Наука, технологија, уметност,... су домен присуства субјекта управо на начин драматизације сопственог нестајања. Субјект се, тако, упркос различитим облицима метафизичке или, пак онтолошке, само-неутрализације, непрестано и недовршено, дискурзивно, конституише, а то у овом случају значи: приповедачки и приповедањем. Наиме, Вукашиновић управо то посебно истиче, субјект се на овај начин признаје и истином бивствовања, те опстаје и у објективизованој

стварности, а филозофирање се проналази на путу читавања и читања приповедачке структуре субјекта. Филозофирање је, пратећи централне поставке ове интерпретације, поетичка феноменологија *Dasein-a* којом се субјект признаје у истини бивствовања производећи могућност својега недовршеног приповедачког реконституисања. Тек тада, тек ту и тиме, проговоривши о смислу, по Вукашиновићу, говоримо и о значењу. Филозофирање зато бива *припремање*: пут којим се, кроз мисао о смислу, припрема долазак Бивствовања и афирмише воља за животом. Ова припрема је и неминовно, и увек изновно, довршење науке у херменеутици Бивствовања. Зато је, како је у овој раду показано, историја филозофије и једна (и)историја (не)разумиевања у свом сталном приповедању где се питање новог почетка намеће као хоризонт обнављајућег повратка свету живота.

2.3. "Истина, субјект и поетичко избављење бића", Зборник радова, Естетичко друштво Србије, 2009, стр. 251-260.

Преиспитивање граница онтолошке неутрализације субјекта и научне објективизације свијета јесте овим радом покренуто као питање о статусу истине, а, полазећи од контрастивног излагања Платонове, Декартове, Хајдегерове и Деридине перспективе, исто се ситуира унутар односа између метафизике и уметности. У раду се показује да је суштина уметности - поетичко избављење бића. Избављење бића је онда нужно смештено у дескриптивном и метафоричком потенцијалу језика, а не у научно-техничком овладавању бићем. Однос бића и Ништа, уметност и сусрет са истином бића, мисао и нестајање субјекта, самообнављање Бивствовања и јављање Другог, су интерпретирани као подручја искушавања стварности која - проблематизујући искуство краја историје, краја идеје о слободи и краја човека, те прозирности уметности - евидентирају немогућност новог почетка без препознавајућег признавања субјекта. Уметност се, у исходишту, тумачи као стални покушај рестаурирања човековог историјског *Dasein-a* унутар Бивствовања које бива аутентично откривено. Вукашиновић, у овом раду, закључује да је битни је квалитет уметности, а у сусрету бића са истином и моралом, управо њена добра воља за привид.

2.4. "Филозофија као весела наука - о поетичкој природи филозофског истраживања", Зборник радова са научног скупа, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2010, стр. 85-92.

Интерпретативно се ослањајући на позиције Хајдегера, Ничеа, Фукоа и Дериде, аутор у овој раду приступа проблему довршења традиционалне метафизике у смислу њена избављења кроз уметност или кроз поезију као суштину свих уметности. Метафизика се, како Вукашиновић излаже, изнова проналази у поетичком начину мишљења, а питање о природи филозофског истраживања је постављено као питање о могућности заснивања сваке науке и њена неопходног (само)разумевања. У томе се контексту овим радом, не само уважавањем аутентичног карактера *poiesis-a*, приступа историјском исходишту метафизике који, пратећи Вукашиновићеву интерпретацију, јесте поезија као суштина свих уметности. Како је у овој раду показано, филозофија од Ничеа наовамо (чак и преко ригорозности Хусерлове феноменологије), а осведочујући се у немогућност да поднесе претенциозност, хоће бити весела наука и у томе хтењу преиспитује задаћу мишљења - гдје се као најделикатнија јављају питања о истини и

моралу. Из овога запажања, а у контексту Хајдегерове интерпретације, аутор излаже тезу да се суштина поезије успоставља из нераскидиве спреге љубави, бола и смрти - од које се техницизмом отклања савремена наука, а управо је то подручје оно из којег се метафизика јавља као воља за животом. Питање о побудама филозофског истраживања се, и по савремену науку и по технику, показује онда као питање о томе шта јесте суштина поезије, а резултате тог истраживања, без претенциозности ка објективизму, аутор сматра, превасходно потврђени живот чини убедљивим.

2.5. "Владавина хуманизма и насиље техничког смисла културе", Зборник радова са међународне научне конференције *Етика у науци и култури*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2010, стр. 215-225.

У овом раду аутор истиче да је основни проблем етике (као практичне филозофије) статус људског деловања, а тиче се испитивања природе односа између могућности слободе и одговорности. Етика сведена на хуманизам, Вукашиновић појашњава, редукује одговорност људског деловања на релацију човек-човек, а тиме се губи хоризонт отворености према Другом у целини. Превазилажење хуманизма путем херменеутике Бивствовања, које је у овој интерпретацији на делу, укључује неопходност деструкције картезијанског субјекта успостављеног у метафизичкој намери да се конституише темељ за ослобађање човека на начин његова самоодређења. Управо овај темељ, указује Вукашиновић, установљава и утврђује суштину слободе преко само-извесности субјекта. У добу технолошког империјализма, аутор наставља своју елаборацију, субјективизам досеже свој климакс у технолошкој организацији човека из којег се пројектује културна стварност у виду света објеката. Проблем је у томе да човекова суштина бива мишљена у односу на суштину технологије. На основима Хајдегерове фундаменталне онтологије аутор успева развити теоријски модел којим би било могуће превазићи хуманизам као инструментализам и као функционализам, а тако и изнова открити поетички смисао културе.

2.6. "A Narrative Structure of the Subject and the Hermeneutical Rest from Identity", *Image, Identity, Reality*, Cambridge Scholars Publishing, 2011, стр. 29-36.

Тему о наративној структури субјекта, Вукашиновић овде развија кроз интерпретацију Хајдегеровог разумевања односа између разлике и идентитета, логоса и суштине поезије, Рикерове студије о наративном идентитету и Деридине деконструкције полартета мишљење/језик у делу *Уликс грамофон*. Централни проблем у оквиру наведене теме јесте проблем стварности унутар искуства колапса логоцентризма и појаве дисконтинуитета у историјском заснивању културних политика идентитета. Чежња за другим се, по аутору, читава и у непрестаној потреби да се прича, као основ историјског кретања, конституише. Читање приповедачке структуре субјекта утолико се може узети као начин разумевања културе чији се смисао непрестано конституише кроз дискурзивну природу језика. Разлика, у том смислу, упућује на референтност, однос према другоме без кога прича не би могла бити испричана. Захтев за апсолутним разумевањем се, на концу, одбацује у име позива на сталну и недовршиву интерпретацију чији је битни херменеутички квалитет - реконституција потиснутог субјекта.

2.7. "Рецесија и демократизација - о кризи идеологије капитала и другим подвалама историје", Зборник радова *Друштвене кризе и (српска) књижевност и култура*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2011, стр. 9-20.

У раду се, једним делом, интроспективно трага за разумевањем: а. порекла кризе егзистенције и б. односа између културне индустрије, дизајнирања идентитета и производње криза. Исходиште је, Вукашиновић се позива на Камијев егзистенцијализам: афирмација личне побуне која не тражи жртве, нема циљ, нема саучесника, нема издајника,...; побуна која чува свет (и другог) у његовој неподударности са логичком представом субјекта, док антагонизам, чак и онај дијалектички, расклапа у откривеном квалитету бесмисла егзистенције. Друга перспектива рада се може препознати у покушају да се укаже да догађај рецесије није сводив на економски феномен; да је рецесија израз целокупне историје Запада која је свој наводни крај докучила у оној епохи у којој је идеја слободе корумпирана идејом капитала. Либерални капитализам, дакле, обиљежава време краја револуција, а демократизација, као његов *modus operandi*, процесуира чињеницу да су класне разлике укинуте, а тиме и услов за класну борбу која би водила у револуцију. Преакумулирана фрустрација идентитета који разлику поставља као де-формацију остаје да се растерети кроз реваншистичке сукобе, а културна (пост)индустрија се, како аутор тумачи Деридину тезу из књиге *Марксове сабласти*, развија као глобална манифактура утвара: фантома кризе и претње... Личну кризу третира фармацеутска индустрија, колективну (која више није класна него национална) - су-дејство тероризма и система надзирања, социјалну - нео-анархизам у виду пост-метафизичке компилације симболичког пражњења нео-левице и нео-деснице, а глобалну - претња нуклеарног рата/катастрофе. На крају аутор оставља отвореним питање: како (у свему овоме, научити) живети?

2.8. "Херменеутика субјекта и егзистенцијални смисао заједнице", *Анали*, бр. 23, свеска I, Филолошки факултет, Београд, 2011, стр. 213-222.

Основно питање рада јесте: шта је филозофија и чему филозофија (данас)? Отклањајући се од гносеолошког произвођења проблема могућности сазнања у смислу остваривања једне дисциплине филозофије, Вукашиновић, позивајући се на Фукоа, у одговору евидентира нужност филозофије као херменеутике субјекта или као терапеутике: старања за себе - једног неиниферентног, увек старајућег, откривања смисла бивствовања, односно истрајавања у постојању. Овиме се опозива теоријски консензус на плану напора да се превлада позиција субјекта, тачније, опозивају се филозофије које нуде модел дискурса који апсолутизује другог. Херменеутиком субјекта се, по аутору, посредује опстајање у кругу, опстајање без решења за људску ситуацију, човеков суживот са собом и примена катартичке вештине, али се траже и услови за обнављање добре воље разумевања која, својом положеношћу у дијалог, открива егзистенцијални смисао заједнице.

2.9. "Може ли се научити живјети у историји?", Зборник радова са научног скупа, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013, стр. 167-175.

Насловно питање овога рада тиче се, прво, односа субјективности, истине и времена и, друго, разумевања порекла насиља и суочавања са последицама насиља, а да би се пронашао пут исцељења и деструисао миметички однос према прошлости. Тај је пут, по Вукашиновићу, остао прикривен у представљању историје у виду науке, па се полазно питање, а које ће бити и исходиште овога разматрања, може поставити и на другачији

начин: да ли се уопште може испосредовати другоме оно што други, преко властита искуства, нема у своме сазнању - дакле, није искусио нити био сведок? Питање о смислу историје, овде постављено као питање о могућности посредовања, јесте, у основи, део хеременеутичко-гносеолошког проблема чије је порекло у темпоралној природи људског постојања: свако сазнање касни, прошлост се не може кориговати, односно не може се учинити да не буде оно што је било. То је, како аутор истиче, основна чињеница историје, све остале се ревидирају. Криза историје као чињеничне науке се манифестује преко *загубљености у посредовању* за које се обично, објективистички, окривљује други, па је зато, како је у раду изложено, производња криза битно својство културне (пост)индустрије која је стављена у функцију капитала, оправдања идеала и културних политика идентитета. Сусрет у времену се, у недостатку добре воље разумевања, зато и одвија или, у једној крајности - реваншистички или, у другој крајности - туристички, у виду економије односа која генерише "бољу стварност" преко утопије прометне вредности. Дерида је, аутор цитира, интерпретира као "сан о чистој размени - у коме се више ништа не размењује". Разумевање, то је основна теза рада, није пуко памћење, нити хронолошко архивирање доживљаја, оно је конститутивни аспект свести о томе да се прошлост тиче онога што је одлучено, учињено, а што утиче на одлуке које се доносе у будућности. Традиција је усвајање у коме се заснива свест о томе шта је човек, односно човечанство данас, она јесте, како аутор рентерпретира Јасперсову теоријску позицију, и пут човековог буђења, а тиме је и могућност која отвара егзистенцију у њеној слободи да се одреди према будућности на коректнији начин. Историја је, закључује Вукашиновић, несводива на догађај. Она се није већ догодила у целини, она долази и из садашњег филозофирања које у вези са традицијом настоји открити оно што се збива унутар или кроз саму егзистенцију. У томе збивању, враћајући се на крају насловном питању и без одговора, филозофија може бити изнова откривена као опозив миметичког односа према прошлости и "учавање бивствовања, велики мир".

2.10. "Дијалектика, апофатизам, нихилизам - о вриједности негације: прилог критици позитивизма и индивидуализма", Зборник са научног округлог стола *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века* у оквиру Осмог међународног научног скупа *Српски језик, књижевност, уметност*, уредник Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2013, стр. 37-47.

Проблем искуства византијског наслеђа, у овом раду, Вукашиновић не третира као геополитичко, нити као културолошко, него као егзистенцијално питање. Овај је оглед покушај, наиме, да се сагледа вредност негације у историји, утолико и апофатичке теологије, а да би се превазишли услови који, из разлике у интерпретацији хришћанства, производе насиље у времену, последично песимизам и, као његову инерцију, психологизам чија превласт, данас у облику владавине фармацеутске индустрије, указује на атрофирање исцељујуће снаге љубави и смисла заједнице. Задржавајући се тиме у контексту анализе порекла друштвених криза у савременој култури, реинтерпретација апофатичке природе источнохришћанског мишљења се овде може узети као прилог критици позитивистичког духа савременог друштва које, у облику индивидуализма, промовише историјско сазнање смисла слободе.

2.11. "Раскол и западна култура - о изазову помирења у историји", часопис *Анали*, бр. 27, Филолошки факултет, Београд, 2015, стр. 231-240.

Овај је Вукашиновићев рад покушај да се на темељу разумевања смисла и сврхе времена, те обнављања односа између хуманизма и реализма, демонтирају фаталне стратегије идентификације које у историји производе реваншизам, насиље и смрт. У намери да укаже на порекло насиља и као културног феномена, ова монтажа трага за начином мишљења и деловања који омогућавају да се, и преко обнављања доживљаја вредности филозофије и књижевности у добу владавине технологије, живи у историји и да се, самим тим, живи са историјом.

2.12. "Геополитика, идентитет и криза грађанске свијести", Зборник радова са међународног научног скупа *Наука и глобализација*, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2014, стр. 99-106.

Проблем односа система и насиља аутор тематизује са намером да се преиспита статус демократије као доминантне политичке тековине западне културе. Полазећи од Хајдегерове критике културне политике идентитета као геополитике, преко интерпретације односа егзистенције, историје и праксе у оквирима критичке теорије друштва, до Фукоовог схватања моћи као биополитике, у овом се раду разматрају услови у којима се потискује аутономија грађанске свести и редукују могућности грађанске слободе у савременом друштву.

2.13. "Насиље и оптимизам: хуманизам као парадокс", Зборник са међународног научног скупа *Хуманизам: култура или илузија*, књ. 1, уредници Александра Вранеш. Љиљана Марковић, Филолошки факултет, Београд, 2015, стр. 201-211.

Овим радом Вукашиновић указује на парадоксалну природу хуманизма која у себи не успева помирити реалност људске егзистенције и идеал који је произвела традиционална метафизика: идеју човека изражену и у виду доминантних тековина западне културе – демократије и хришћанства. Колапс метафизичког идеализма се овде сагледава кроз интерпретацију порекла песимизма, односно пасивног нихилизма, који се, и у облику критике хуманизма, покушава превладати у распону од Ничеове до Хајдегерове филозофије. Превладавање хуманизма налаже изновно преиспитивање сврхе људског постојања, те смисла, конкретније могућности и дејства наше уметности, религије, науке и филозофије. На концу, у осврту на Деридино дело *Вера и знање - век и опроштај* остаје захтев за деконструкцијом традиционалне метафизике да би сагледали шта смо, кроз историју, чинили у име властитих идеала.

2.14. "Poetry, Technology and the Completion of Humanism", *Language, Literature and Philosophy*, 24. - 25. мај, Fakultet za strane jezike, Alfa Univerzitet, Beograd, 2016, pp. 23-32.

Овај рад Вукашиновић успоставља у оквиру следећих питања: Који је смисао и вредност поезије? У чему је њена моћ... и њена немоћ данас? Да ли је поезија, и у коме свом облику, уопште, и језички и егзистенцијално, могућна у времену у коме живимо? Ко то тамо пева, након довршења хуманизма? Ко ме се пева, након смрти Бога? Ова су питања покренута да би се покушало одговорити на Адорнов исказ из 1949. године, да би се покушало одговорити на огорчење које се, након Другог светског рата, надвија над судбином поезије... Разумевање суштине поезије се, утолико, по довршењу

традиционалне антропологије, овде сагледава као могућност за интерпретацију заборављеног смисла људског постојања. Горчина која прераста у нихилизам савремене културе, по аутору, продубљује искуство несувислости поезије након радикалног насиља - и конкретно и симболички сабијеног у гротло Аушвица, насиља које иза себе, како то Лиотар у *Расколу* издваја, оставља тишину искуства жртве која је положена у саму суштину језика. Уколико се данас питамо који је, уопште, смисао поезије, а суочавајући се управо са њеним ограничењем спрам изазова савремености: развоја технологије, тероризма, медијског простора испуњеног јавним егзекуцијама, порастом сиромаштва, банкарског промовисања срећног живота, научног позитивизма,... Уосталом, шта поезија, посебно лирска, још може да нам каже спрам бруталности свакодневног говора, шта може да нам каже о смислу историје спрам вулгарног разумијевања времена... Зато се, како Вукашиновић показује овим радом, треба враћати питању чему поезија данас - и књижевност уопште?

2.15. "Духовност, заједница и живот – о културној индустрији и границама савремене науке", *Култура и/или наука*, Тематски зборник са међународне научне конференције, Уреднице: проф. др Александра Вранеш и проф. др Љиљана Марковић, Филолошки факултет у Београду, 2017, стр 101-111.

У овом раду, Вукашиновић полази од констатације да је класична уметност у историји довршена насиљем које је требала превентирати, да је разбијено јединство форме и садржаја, један историјски тренутак лепоте у коме је заблистала свест о пореклу трагизма људског постојања, свест која има снагу да доведе до преокрета, да доведе до мира. Рад зато артикулише три питања: Како је рат постао културни феномен? Како, у времену економског рационализма и прагматизма, вредновати духовност? Која је моћ и смисао савремене науке и уметности пред радикалном инвентивношћу тероризма? У том ће се контексту, а у односу на Хајдегерово разумевање хуманизма и последица нововековне метафизике, размотрити Платоново разумевање статуса дијалектике у односу на научно и свакодневно мишљење, те Бодријарова теза о терору као производу хипермодернитета. Питање о вредновању духовности се, последично, узима као помак ка преутемељењу друштвености у истинску заједницу која је кадар произвести (грч. *poiesis*) лепши, потпунији, по Платону, стварни живот.

2.16. "Ничеов обрат платонизма: љепота и људско постојање", *Homo Aestheticus*, Зборник са научног скупа Естетичког друштва Србије, Естетичко друштво Србије, Београд, 2017, стр. 329-342.

У овом раду, Вукашиновић показује да Ничеов обрат *платонизма*, интерпретиран и као довршење традиционалне метафизике, не треба разумети као крајње удаљавање од Платонове дијалектике или само као њено изокретање, него и као задобијање испуштене суштине Платоновог учења. Како Платон у истинској лепоти види снагу, моћ која човека приводи стварном животу, тако и Ниче, примећује аутор, у лепоти види још увек неисцрпљено дејство уметности као (по живот афирмативне) воље за моћ. Лепо и ружно су, овде је показано, условљени најбитнијим вредностима човекова одржања. Из Ничеовог обрата *платонизма* произилази, према томе, начело новог одређивања вредности без кога суштина Платоновог посредовања остаје само "идеал" који, како насиље у историји показује, стоји "изван стварности" европске културе. Зато нас, на крају (историје), питање

о односу лепоте и људског постојања и овде враћа на почетак – у корене *платонизма* и на властити, увек неизвештан почетак у времену, а ту је питање једно: како, ипак и након свега, изнова и на одговарајући начин, почети?

2.17. "Критика и одређење човјека: проблем (само)разумијевања и слободе", Зборник радова са међународног научног скупа "Наука и стварност", Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, vol. Том I, no. Књига 12, Пале, 2018, стр. 49-58.

Полазећи од Платоновог разумевања дијалектике, Хајдегерове интерпретације Кантовог појма *критике* и Сартрове критике дијалектичког ума, кандидат овде отвара херменеутичку димензију питања о могућности и вредности човекове слободе. У том ће се контексту разумевати отклон критике од скептицизма, а који ће, преко трагичког искуства људског постојања, историјски довести до открића бриге као фундаменталне структуре *Dasein*-а. На тим се основама, и кроз критику позитивистичко-прагматичког устројства савремене науке, по Вукашиновићу, ствара могућност за конкретан историјски преокрет у само-васпитању човека, наиме, за обнављање односа између хуманизма и реализма.

Од избора у звање доцента за Увод у филозофију на Филолошком факултету у Београду 2008. године, Вукашиновић је објавио две монографије, тридесет и један научни рад и два саопштења са међународног скупа штампана у изводу:

1 рад, часопис међународног значаја (часописи које је Стручно веће друштвених и хуманистичких наука верификовало посебном одлуком, М24); 5 радова, у водећим часописима националног значаја (М51); 1 рад, у часопису националног значаја (М52); 15 радова, у зборницима са међународних научних скупова (М14); 3 рада, у зборницима са националних научних скупова (М63); 1 рад, у зборнику са међународног скупа штампано у целини (М33); 4 рада, у тематском зборнику националног значаја (М45); 1 рад, у тематском зборнику водећег националног значаја (М44); 2 саопштења са међународног скупа штампана у изводу (М34).

Вукашиновић је главни и одговорни уредник часописа *Дискурси - друштво, религија, култура*, ЦЕИР, Сарајево, приредио је тематске бројеве часописа *Анали* (посвећен животу и делу проф. др Ратка Нешковића) и *Наслеђе*: 1. *Ниче* и 2. *(Пост)модерна, апокалипса и књижевност*. Кандидат је учествовао на конференцијама и научним скуповима, држао је јавна предавања, учествовао у промоцијама и трибинама, члан је Естетичког друштва Србије, ангажован је на пројекту 178018 *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир* који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

Имамо у виду и да је Желимир Вукашиновић рецензирао радове за часописе *Наслеђе*, *Радови Филозофског факултета* у Источном Сарајеву, *Комуникација и култура* (online) Филолошког факултета у Београду, *Филолог* Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци и *Зборника радова са научног скупа* Филозофског факултета у Источном Сарајеву. Рецензирао је и: 1. *Етика: приручник за студенте библиотекарства*, Итака, Филолошки факултет у Београду, 2010, ауторке проф. др Јасне Јанићијевић; 2. *Стваралачко компоновање*, Рима галерија, Крагујевац, 2010, аутора проф. др Слободана Лазаревића.

III. ОЦЕНА ПЕДАГОШКОГ РАДА И АНГАЖОВАЊА У НАСТАВИ

На Семинару за друштвене науке Филолошког факултета у Београду, Вукашиновић изводи наставу студијских програма за предмете *Увод у филозофију* и *Увод у естетику* на основним студијама, *Филозофију књижевности* на мастер студијама и *Филозофију књижевности - феноменолошки приступ* на докторским студијама. У периоду од 2008. до 2010. године предавао је и на докторским студијама Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу предмете: *Феноменологија, Херменеутика и деконструкција, Савремене теорије поезије*. Од 2008. године учествовао је у комисијама за одбране магистарских, мастер и дипломских радова на Филозофском факултету у Источном Сарајеву: 1. Магистарски рад: Валентина Чизмар, *Појам живота и превладавање нихилизма у филозофији Фридриха Ничеа*. Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2009. Члан комисије. 2. Магистарски рад: Миљан Попић, *Филозофија иконе код Јована Дамаскина*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2011. Члан комисије. 3. Магистарски рад: Данијела Богдановић, *Филозофска рецепција игре као парадигме умјетничког стварања*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2011. Члан комисије. 4. Магистарски рад: Станислав Томић, *Умјетност као феноменолошко-херменеутички проблем (питање умјетности у филозофији Едмунда Хусерла и Ханса Георга Гадамера)*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2012. Члан комисије. 5. Мастер рад: Сања Марић, *Појам феноменологије у филозофији Мартина Хајдегера*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013. Члан комисије. 6. Мастер рад: Младен Милинковић, *Однос бића и ништа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013. Члан комисије. 7. Мастер рад: Бојана Петковић, *Ничеова мисао у контексту де(кон)струкције традиционалне метафизике*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013. Ментор.

Дипломски радови (ментор): 1. Немања Лиздек, *Умјетност, љепота и геније - анализа суда укуса, воље и поријекла стваралаштва*, 2014; 2. Жељко Станковић, *Умјетност у доба науке*, 2014; 3. Маријана Зубац, *Хегелова естетика као филозофија умјетности*, 2015; 4. Невенка Мићић, *Платонова метафизика лијепог као критика умјетности и пјесништва*, 2015.

Члан је комисија за одобрење теме за израду докторских дисертација мр Јасмине Николић, *Културни модел нације и превођење народне поезије: шпанске и српске народне песме у британском романтизму*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2018, и мр Иване Симић Ђорлука, *"За разлику од других болести, живот је увек смртоносан" - старост и старење у италијанској књижевности: анализа случајева*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2018.

Желимир Вукашиновић је био заменик управника Семинара за друштвене науке у периоду од 2009. до 2011. године, а управник Семинара за друштвене науке био је од 2011. до 2013. године. Показао је колегијалност, компетентност и одговорност у реализацији наставних програма, посвећеност и комуникативност у раду са студентима, и спремност да подстиче аутономно мишљење студената. И на другим факултетима, од *La Trobe* Универзитета у Мелбурну до Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, на шта указују и препоруке, Вукашиновић је у континуитету постизао успех у раду са студентима.

IV. ЗАКЉУЧАК

Увидом у научно-истраживачки рад др Желимира Вукашиновића, ширину интересовања (онтологија, естетика, херменеутика, филозофија књижевности), одговоран и узоран педагошки рад, менторство дипломских радова, учешће у комисијама за одбране магистарских и мастер радова, као и рад у оквиру пројекта *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир* који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије, сматрамо да таква усмереност кандидата и учинак по свему кореспондирају с потребама студијских програма на Филолошком факултету. Имајући у виду и чињеницу да је 2008. године у редовној процедури др Желимир Вукашиновић већ биран, а 2013. године и реизабран у звање *доцента* за наставно-научну област *Филозофија*, предмет *Увод у филозофију*, на Филолошком факултету Универзитета у Београду, као и његов ангажман у раду Семинара за друштвене науке, констатујемо да су се законски испунили услови за његов избор у звање *ванредног професора* за предмет *Увод у филозофију* на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

На основу свега наведеног Комисија предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати овај извештај и предложи Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду да се др **Желимир Вукашиновић** изабере у звање **ванредног професора за ужу научну област Филозофија, предмет: Увод у филозофију** на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 27. 12. 2018. године

КОМИСИЈА:

1. _____
др Мишо Кулић, редовни професор *Онтологије*,
Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву

2. _____
др Ива Драшкић-Вићановић, редовни професор *Естетике*,
Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. _____
др Ирина Деретић, ванредни професор
Историје филозофије и Увода у филозофију,
Филозофски факултет Универзитета у Београду